

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **Římskokatolická farnost sv. Michaela Archanděla v Podolí,** se sídlem Na Podkovce 4, 147 00 Praha 4, zastoupené advokátem JUDr. Petrem Kužvartem, se sídlem Za Zelenou liškou 967/B, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj** se sídlem Staroměstské nám. 6, 110 15 Praha, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2001, č. j. 13436/01-32/O-314/01,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného Ministerstva pro místní rozvoj, kterým bylo k žalobě některých účastníků správního řízení (Přátelé Podolí a okolí, občanské sdružení Ateliér pro životní prostředí, Jiřina Juláková, MUDr. Tomáš Julák, Eva Hlavínová, Jan Hlavín) potvrzeno rozhodnutí odboru územního rozhodování Magistrátu hlavního města Prahy (stavebního úřadu) ze dne 9. 4. 2001, č. j. 133384/00/OUR/J/Hol, jímž bylo rozhodnuto o umístění stavby „Bytového domu včetně přípojek inženýrských sítí“ na pozemcích č. parc. 96 a 2026 kat. území Podolí, při ulici pod Vyšehradem v Praze 4, a odvolání bylo zamítnuto. Odvolání Pavla Grimmiga, správce farnosti sv. Michaela Archanděla v Podolí, bylo zamítnuto jako nepřípustné podle ustanovení § 60 správního řádu.

Žalobkyně v obsáhlé žalobě především namítá, že byl zcela chybně určen okruh účastníků územního řízení, když nebyli přibráni mezující sousedé parcely č. 2026 včetně žalobkyně, a cítí se tak být tzv. opomenutým účastníkem. Z předmětné dokumentace je totiž zřejmé, že v rámci napojování na inženýrské sítě (napojení přípojky silnoproudu) došlo k zásahu do pozemku č. 42 ve vlastnictví žalobkyně. Navíc, žalobkyně měla být účastníkem tohoto řízení i proto, že přímo sousedí s pozemkem č. 2026 a v tomto směru se odvolává

na nález Ústavního soudu č. 96/2000 Sb. Dotčení užívání kostela a zvonice spatřuje žalobkyně v tom, že zamýšlená novostavba bude představovat dominantu v předmětném

území, která zredukuje stávající význam kostela, a pravidelné zvonění ve zvonici může vést k budoucím sporům a konfliktům s obyvateli plánované stavby. Postupem stavebního úřadu i žalovaného tak bylo porušeno ustanovení § 34 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánováním a stavebním řádu (stavební zákon) a žalobkyně byla zbavena všech procesních práv. Již z tohoto důvodu proto navrhuje napadené rozhodnutí žalovaného zrušit.

Žalobkyně dále namítá, že odbor památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy se vyjádřil k věci závazným stanoviskem ze dne 11. 9. 2000, a to vydáním souhlasu bez stanovení podmínek, což odporuje ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb. Navíc, tento orgán se k navrhovanému zásahu vyjádřil toliko z hlediska ochranného pásma Pražské památkové rezervace a zcela ignoroval zásah do areálu kostela sv. Michaela Archanděla, tzn. rovněž do zapsané kulturní památky. Absence tohoto závazného stanoviska způsobuje nezákonnost finálního rozhodnutí. Nezákonnost spatřuje žalobkyně rovněž ve skutečnosti, že při vydání rozhodnutí chybělo stanovisko k zásahu do ochranného pásma Národní kulturní památky Vyšehrad.

Žaloba dále obsahuje následující žalobní body, brojící proti citovanému rozhodnutí správního orgánu I. stupně:

1) Návrh na umístění stavby podaný stavebníkem „SEA skupina ekologické architektury ing. arch. Petr Suske“ nesplňuje povinné náležitosti ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona (dále jen „vyhláška č. 132/1998 Sb.“). Tak došlo k porušení § 4 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb. a toto pochybení mělo reálný dopad do procesních práv účastníků.

2) Žalobkyně brojí proti neoprávněné dispozici s předmětem řízení, k čemuž dodává, že původně měly být stavbou dotčeny pozemky č. parc. 96, 94, 2026 a 2019 v kat. území Podolí, a tento stav ještě trval v době prvého ústního jednání 29. 1. 2001. Následně, na základě nesouhlasu Úřadu městské části Praha 4, došlo k vypuštění přeložky kanalizace na pozemek parc. č. 94, přičemž vše nasvědčuje tomu, že tuto změnu předmětu řízení provedl stavební úřad a nikoliv stavebník (navrhovatel), který jediný má právo disponovat s návrhem; dále žalobkyně doplnila, že obeslání k opakovanému ústnímu jednání z 8. 2. 2001 již postrádalo pozemek č. parc. 94, ovšem bez nejmenšího vysvětlení a upozornění na změnu předmětu řízení. Účastníci proto při druhém obeslání byli zjevně v přesvědčení, že se návrh nezměnil a že se již znovu vyjadřovat nemusí. V této situaci však byl stále údajně dotčen pozemek č. parc. 2019 a až na ústním jednání dne 1. 3. 2001 byl tento pozemek vypuštěn. Ovšem i po tomto datu došlo k doplňování spisu přinejmenším o další doklad - vyjádření odboru výstavby Magistrátu hl. m. Prahy (dále v textu „MHMP“) z 6. 3. 2001 a účastníci a zřejmě ani dotčené orgány státní správy na tuto skutečnost nebyli upozorněni a nebyla jim dána možnost se před vydáním rozhodnutí k těmto podkladům vyjádřit.

3) I v jiných částech řízení došlo podle žalobkyně k upřesnění předmětu řízení ze strany stavebního úřadu, neboť jeho rozhodnutí odsouhlasilo a umístilo řešení stavby s jinou kapacitou parkovacích míst a podle žalobkyně se tak jedná o svévoli stavebního úřadu. Rovněž tak výškové poměry byly údajně změněny a žalobkyně se domnívá, že rozhodnutí

nemá napravovat vady a nepřesnosti žádosti resp. dokumentace. Proto tvrdí, že bylo disponováno s předmětem řízení ze strany stavebního úřadu a byla porušena dispoziční zásada.

4) Žalobkyně dále uvedla, že ve vyjádření Odboru životního prostředí (dále také „OŽP“) MHMP ze dne 29. 11. 2000 není pojednán krajinný ráz a zásah navrhované stavby do něj. OŽP tak pochybil, neboť součástí podkladů k územnímu řízení není podkladové rozhodnutí - souhlas či nesouhlas se zásahem do krajinného rázu ve smyslu § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů a pouhá existence stanoviska OŽP MHMP nepostačuje, protože dané stanovisko tuto otázku nezmiňuje. Souhlas se zásahem do krajinného rázu je na základě § 90 citovaného zákona vydáván ve správním řízení jako rozhodnutí, a to vždy, když je umísťována nebo povolována stavba, jíž by mohlo dojít ke snížení nebo změně krajinného rázu. Žalobkyně se dále vyjadřuje k povaze zásahu do krajinného rázu a shrnuje, že pojem krajinného rázu je nutno chápat nejen jako přírodní, ale i jako kulturní a historickou charakteristiku daného území, a domnívá se, že stavbou tohoto domu by došlo k zásahu, který by změnil či snížil krajinný ráz této oblasti. K tomuto závěrem uvedla, že stavební úřad je povinen přezkoumat formu a právní náležitosti podkladů, tedy i vyjádření dotčených orgánů, a to včetně existence a formální správnosti podkladových rozhodnutí. Již v průběhu územního řízení někteří účastníci namítali, že ve správním spise chybí určité podklady (zákresy), přičemž ani poté tyto doklady nebyly doplněny. Absence podkladového rozhodnutí vyvolává nezákonnost, která způsobuje i nezákonnost (a vadnost) finálního územního rozhodnutí, takže došlo k porušení § 12 odst. 2 označeného zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a § 126 odst. 1 stavebního zákona. Nebyl zjištěn ani skutečný stav věci a došlo k porušení ustanovení § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu.

5) Došlo také údajně k nedodržení koeficientu zeleně stanoveného ve vyhlášce č. 32/1998 Sb. hl. m. Prahy, neboť pozemek parc. č. 96 je zčásti v ploše všeobecné obytné a zčásti čistě obytné, přičemž pro oba případy jsou stanoveny koeficienty zeleně; tento pozemek se však podle označeného územního rozhodnutí zastavuje zcela, a to bez jakékoliv zeleně. Stavba je předimenzovaná; na tom nic nemění ani zeleň umístěná na stavbě (na předzahrádkách, na terasách). V tom spatřuje žalobkyně rozpor s obecně závazným předpisem (vyhláškou č. 32/1998 Sb. hl. m. Prahy).

6) Žalobkyně rovněž namítá, že OPP MHMP se vyjadřoval k jiné dokumentaci (9/2000) než k té, která byla předložena k územnímu řízení (12/2000). Nebylo doloženo, že byly s OPP MHMP projednány změny předmětu řízení, což vyplývá i ze skutečnosti, že se tento orgán nevyjadřoval po 11. 9. 2000, z čehož je zřejmé, že se o nich nedozvěděl a nemohl se k nim před vydáním rozhodnutí vyjádřit. Tím bylo porušeno ustanovení § 126 stavebního zákona.

7) Účastníci územního řízení Julákovi před správním orgánem vznesli námitky občanskoprávního charakteru ve smyslu sousedských imisí podle § 127 občanského zákoníku. U těchto námitek však měl stavební úřad postupovat podle § 137 odst. 3 a řízení přerušit, což však neučinil. Tímto pochybil, neboť náležitě nevyřídil námitky účastníků řízení, jak stanoví § 39 stavebního zákona.

8) Protizákonnost je dána rovněž tím, že nebyl předložen souhlas vlastníka stavebního pozemku; vlastník pozemku (zastoupený Odborem správy majetku MHMP) parc. č. 2026 se totiž vyjádřil dopisem z 30. 11. 2000 tak, že držitelem tohoto pozemku je obec; souhlas byl však dán pouze k umístění stavby na pozemku parc. č. 96 a navíc šlo pouze o souhlas mezujícího souseda, nikoliv vlastníka. „TSK“ jako správce komunikace dala k věci pouze koordinační vyjádření, jež má však pouze technický a organizační význam a nejedná se tudíž

o souhlas. Tímto došlo k porušení § 38 stavebního zákona a účastníci byli informováni mylně, že snad v případě pozemku č. parc. 2026 jde o sousední nemovitost.

9) Žalobkyně namítá, že jeden z účastníků řízení zemřel, přičemž stavební úřad přibral do řízení „možné dědice“, což však není v souladu s právem. Ateliér pro životní prostředí (účastník řízení) v rámci písemného vyjádření namítl, že dědická věc není doposud vyřízena a nelze proto jednat s „nevlastníky“ sousední nemovitosti jako s účastníky řízení. Stavební úřad proto měl vyčkat rozhodnutí soudu o dědictví; rovněž zde nebyly podmínky pro to, aby si stavební úřad učinil vlastní názor o tom, kdo bude dědicem, protože šlo o předběžnou otázku občanskoprávního charakteru, kterou řešil v době územního řízení jiný orgán.

10) Při druhém ústním jednání konaném dne 1. 3. 2001 došlo zástupcem Městské části Praha 4 k předložení a následnému stažení studie zástavby v území, upravující propojení okolních ulic a otázku urbanistické koncepce, přičemž účastníci řízení mohli vidět pouze titulní list materiálu. Protože nebylo sděleno, z jakého důvodu se účastníci nemohou s tímto dokladem seznámit, byl tento postup protiprávní, protože nebyl ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. sdělen zákonný důvod odepření. Propojení okolních ulic a otázka urbanistické koncepce přitom spadá do širších vztahů v území, potřeb a dopadů navrhovaného zásahu do území a šlo proto o součást předmětu územního řízení. Účastníci tak byli zkráceni na právu seznámit se celým podkladem rozhodnutí a i tento doklad měl být zahrnut do správního spisu. Došlo tím k porušení § 37 odst. 2 stavebního zákona (nedostatečným projednáním širších souvislostí zásahu v území), ale i § 3 odst. 2 a § 33 odst. 2 správního řádu.

11) Žalobkyně konečně tvrdí, že stavební úřad bez vysvětlení nebo doložení změny sídla doručoval stavebníkovi (navrhovateli) nejprve na adresu „Na Záhonech 7, Praha 4“ (písemnosti z 10. 1. 2001, z 8. 2. 2001); další písemnosti (rozhodnutí stavebního úřadu z 9. 4. 2001, rozhodnutí žalovaného) však byly zaslány na adresu „V Jezírku 520, Průhonice“, což mělo za následek nejistotu účastníků řízení, neboť různé sídlo mohlo evokovat, že jde o dva různé subjekty, byť třeba personálně propojené. Výše uvedené však stavební úřad neobjasnil a žalovaný nepřezkoumal. Předmětné rozhodnutí a jemu předcházející řízení proto nebylo přezkoumáno v plném rozsahu v souladu s § 59 odst. 1 správního řádu.

Jako vady rozhodnutí žalovaného (správního orgánu II. stupně) pak žalobkyně namítá zejména následující skutečnosti:

I. Rozhodnutí stavebního úřadu nebylo přezkoumáno v souladu s § 59 odst. 1 správního řádu, tedy v plném rozsahu, protože např. tvrzení o nedoručení oznámení o opakování ústního jednání žalovaný nepřezkoumal.

II. Došlo k účelové dezinterpretaci zásady koncentrace řízení. Není totiž pravdou, že koncentrace řízení zahrnuje jak prvostupňové, tak i odvolací řízení. Zásada koncentrace neplatí pro uvádění odvolacích důvodů, když vydáním rozhodnutí vzniká nová právní situace a odvolatelé na ni musí také nově reagovat. V daném případě obdobné připomínky a námitky jako byly odvolací důvody účastníků řízení Hlavínových podali i jiní účastníci, a to včas v rámci řízení u správního orgánu I. stupně. Tyto námitky však nebyly přesvědčivě vyvráceny.

III. Stavebník podal vyjádření k podaným odvoláním až po lhůtě a žalovaný z něj vycházel. O tomto vyjádření se však účastníci řízení nedozvěděli a nemohli se k němu tudíž vyjádřit. Tím byli zkráceni v rámci odvolacího řízení na právu seznámit se s úplným podkladem rozhodnutí ve smyslu § 3 odst. 2 a § 33 odst. 2 správního řádu.

Žalobkyně na základě všech výše uvedených námitek navrhuje, aby rozhodnutí žalovaného a jemu předcházející rozhodnutí stavebního úřadu byla zrušena.

Žalovaný ve svém vyjádření především uvádí, že žalobkyně nebyla zahrnuta mezi účastníky stavebního řízení, protože umístění stavby bytového domu nijak přímo nenaruší užívání, vlastnická ani jiná práva Římskokatolické církve Pražského arcibiskupství ke kostelu sv. Michaela Archanděla v Podolí a tento zásah žalobkyně nijak blíže nezdůvodňuje. Navrhovaná stavba totiž není situována na hranici pozemku kostela, který leží přes komunikaci. K obsahu stanoviska MHMP žalovaný uvedl, že tento orgán je správním orgánem příslušným vyjádřit se z hlediska zájmu památkové péče (i) ke stavbám v ochranném pásmu NKP (národní kulturní památky), k čemuž doplnil, že rozhodnutí o umístění stavby není v rozporu s označenou vyhláškou NVP, která navíc žádné podmínky ochrany a omezení pro umisťování a povolování staveb z hlediska památkově péče nestanoví. Pokud se jedná o zásah do kulturní památky areálu kostela Sv. Michala Archanděla, do samotné památky stavba (situovaná do proluky na protější straně ulice) nezasahuje a ochranné pásmo není stanoveno.

K jednotlivým žalobním bodům uvedl žalovaný následující.

Ustanovení § 3 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb. neuvádí, že by náležitosti návrhu nemohly být předloženy na různých listech a rozhodující je proto, zda spis obsahuje všechny podklady, ze kterých je možné věc posoudit. Pokud by stavební úřad přerušoval řízení a vyzýval navrhovatele, aby všechny náležitosti sepisoval na jeden list, odporoval by takovýto postup zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení.

Při ústním jednání dne 1. 3. 2001 byla k dispozici projektová dokumentace, v níž již byla zapracována připomínka Úřadu městské části Praha 4, a to nerealizování přeložky kanalizace na parc. č. 94.

Rozhodující pro umístění stavby je podle žalovaného text výroku rozhodnutí, kde je uvedena výška hřebene střechy 218, 5 m. n. m. Výkres č. 10 (řez), v němž je vyznačena jiná hodnota výšky hřebene střechy, pak podle žalovaného není stavebním úřadem ani ověřen. Přítomní účastníci řízení měli možnost se seznámit se všemi podklady při ústním jednání dne 1. 3. 2001. Tvrzení, že stavební úřad s návrhem neoprávněně disponoval, je účelové, takovým

postupem by byla porušena především práva navrhovatele, který však, jak je patrné z jeho stanovisek k podaným odvoláním, tento názor nesdílí.

K absenci rozhodnutí dle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, žalovaný uvedl, že pokud odborný orgán ochrany přírody a krajiny (OŽP MHMP) nepovažoval za nutné rozhodovat podle citovaného ustanovení, vychází zřejmě z toho, že nejsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí; stavební úřad pak vycházel z jeho souhlasu.

Žalovaný uvedl, že citovaná vyhláška koeficient zeleně nestanoví. Nestanoví ho ani výkres č. 26, který určuje pro některé funkční plochy kód míry využití území, koeficient podlažních ploch a koeficient zeleně. Žalovaný dále uvedl, že není stanoven kód míry využití území, a tudíž ani kód využití zeleně a doplnil, že plocha, na kterou se stavba umisťuje, je určena pro funkční využití čistě obytné, s nímž je navržená funkce v souladu.

Podle žalovaného je dokumentace předložená k řízení o umístění stavby výsledkem předchozích jednání navrhovatele s dotčenými orgány státní správy, k čemuž doplnil, že zahájení územního řízení se oznamuje nejen účastníkům řízení, ale i dotčeným orgánům státní správy, aby se mohli přesvědčit, že výsledný návrh odpovídá jejich požadavkům. Žalovaný dále uvedl, že OPP MHMP byl o zahájení řízení vyrozuměn.

K námitce ohledně smrti jednoho z účastníků správního řízení a přibrání do řízení „možných dědiců“ žalovaný odkázal na ustanovení § 460 občanského zákoníku a uvedl, že jako účastníci byli do řízení zahrnuti všichni v úvahu přicházející dědici. Neexistovala tedy předběžná otázka, pro kterou by bylo nutné řízení přerušovat podle § 29 odst. 1 správního úřadu, protože výsledek řízení není na vypořádání dědictví závislý.

Žalovaný konečně uvedl, že propojení okolních ulic (Pod Vyšehradem a Ve svahu) nebylo předmětem řízení o umístění stavby a materiál obsahující návrh zástavby v území předložený na druhém jednání zástupcem Městské části Praha 4 nebyl podkladem pro vydání rozhodnutí o umístění stavby, jak je patrné ze strany 4 a 5 odůvodnění územního rozhodnutí.

Žalovaný závěrem konstatoval, že v odvolacím řízení bylo přezkoumáno napadené rozhodnutí včetně podkladů pro jeho vydání a tudíž v celém rozsahu a že postupoval vůči účastníkům řízení nestranně. Proto navrhuje žalobu zamítnout.

Protože věc nebyla Vrchním soudem v Praze skončena do 31. 12. 2002, byla dle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního soudního řádu správního – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že napadeným rozhodnutím žalovaného sice bylo zamítnuto „odvolání pana Pavla Grimmiga, správce farnosti sv. Michaela Archanděla v Podolí“, nicméně s ohledem na skutečnost, že jmenovaný je oprávněn za žalobkyni jednat a že odvolání zjevně podal jménem žalobkyně a nikoliv jménem

svým, dopustil se žalovaný sice nepřesnosti v označení odvolatele, avšak tato nepřesnost nemůže představovat zásadní vadu napadeného rozhodnutí a neznamená ani chybějící aktivní legitimaci žalobkyně pro podání této žaloby. Soud proto přistoupil k meritornímu projednání napadeného rozhodnutí žalovaného Ministerstva pro místní rozvoj v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

V souzené věci z předloženého správního spisu především vyplývá, že navrhovatel (SEA - skupina ekologické architektury) podal dne 13. 12. 2000 návrh na vydání územního rozhodnuti na „obytný dům v ulici Pod Vyšehradem“. Návrh nebyl obsažen v jediném dokumentu, ale sestával z více částí (byl tvořen žádostí o vydání územního rozhodnutí a dalšími přílohami, včetně přílohy, která obsahovala dokumentaci pro územní rozhodnutí). Odborem územního rozhodování Magistrátu hl. m. Prahy bylo následně vedeno územní

řízení. Oznámením o zahájení územního řízení ze dne 10. 1. 2001 byli účastníci vyrozuměni o nařízení ústního jednání ve věci umístění stavby obytného domu, a to na pozemcích parc. č. 96, 94, 2026 a 2019 v kat. území Podolí. Dne 29. 1. 2001 se konalo na Odboru územního rozhodování MHMP první ústní jednání. Z důvodu úmrtí jednoho z účastníků řízení byli účastníci vyrozuměni o konání druhého ústního jednání ve věci umístění stavby tohoto domu, a to na pozemích parc. číslo 96, 2026, 2019. Na tomto jednání (1. 3. 2001) byla z důvodu, že vyšly najevo některé nové skutečnosti, prodloužena účastníkům řízení lhůta k vyjádření o 14 dní.

Dne 9. 4. 2001 Magistrát hl. m. Prahy (stavební úřad) shora citovaným rozhodnutím rozhodl o umístění stavby na pozemcích č. parc. 96 a 2026 v kat. území Podolí. Proti tomuto rozhodnutí podali někteří účastníci odvolání. Žalovaný o tomto odvolání rozhodl dne 25. 10. 2001 tak, že odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Odvolání žalobkyně (označené jako „odvolání opomenutého účastníka řízení“) bylo zamítnuto jako nepřípustné z toho důvodu, že žalobkyně nebyla zahrnuta mezi účastníky řízení, protože umístění předmětné stavby nijak přímo nenaruší užívání, vlastnická ani jiná práva ke kostelu sv. Michaela Archanděla v Podolí. Navrhovaná stavba totiž není situována na hranici pozemku kostela, který leží přes komunikaci.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že v projednávané věci je klíčovou otázkou samotné postavení žalobkyně v předmětném správním řízení, když správní orgány ji za účastníka řízení nepovažovaly. Pokud by totiž soud zjistil, že žalobkyně účastníkem územního řízení měla být, byl by dán důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí bez bližšího zkoumání jednotlivých žalobních bodů, protože v tomto případě by se s žalobní argumentací (přesněji: s argumentací žalobkyně, pro jejíž uplatnění ve správním řízení by soud vytvořil derogací napadeného rozhodnutí procesní prostor) nejprve musely vypořádat příslušné správní orgány. Pokud by soud dospěl k opačnému závěru, tzn. k tomu, že se žalobkyní správně nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, byl by dán důvod pro zamítnutí žaloby, přičemž ani v tomto případě by se soud nemohl zabývat jednotlivými žalobními body, neboť se všechny vztahují k řízení, jehož účastnicí by žalobkyně nebyla a nepříslušelo by jí tedy ani uplatňovat procesní a hmotná práva, kterými by nedisponovala.

K této klíčové otázce žalobkyně tvrdí, že bylo porušeno ustanovení § 34 odst. 1 stavebního zákona, podle něhož je účastníkem řízení o umístění stavby navrhovatel a dále osoby, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich, včetně

sousedních pozemků a staveb na nich, mohou být rozhodnutím přímo dotčena. Žalobkyně v tomto směru rovněž odkazuje na shora citovanou judikaturu Ústavního soudu.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že v průběhu řízení nebylo učiněno sporným, že územní rozhodnutí se týká i pozemku parc. č. 2026, který sousedí s pozemkem č. 42 ve vlastnictví žalobkyně. Přitom, jak vyplývá z obsahu správního spisu (viz výše), rozhodnutí o umístění předmětné stavby se sice týká pozemků parc. č. 96 a 2026, nicméně samotná stavba se má nacházet výhradně na pozemku parc. č. 96, který s pozemkem žalobkyně nesousedí (leží přes ulici), a na pozemku parc. č. 2026 budou vedeny toliko některé inženýrské sítě.

Z dikce citovaného ustanovení § 34 odst. 1 stavebního zákona je zřejmé, že účastníkem řízení o umístění stavby má být taková osoba, jejíž práva k pozemkům mohou být rozhodnutím o umístění stavby přímo dotčena. Tímto přímým dotčením je nutno rozumět

materiální, tzn. faktický, a nikoliv toliko potencionální, teoretický zásah. Proto také podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/99 (Sbírka nálezů a usnesení, sv. 17, str. 303 a násl.) označil za protiústavní zákonnou úpravu, jež vylučovala možnost pojmout za účastníky řízení i vlastníky jiných sousedních pozemků než pozemků, které mají společnou hranici s pozemkem, který je předmětem řízení, jejichž práva mohou být v řízení dotčena. Nejvyšší správní soud, který s Ústavním soudem sdílí materiální způsob nazírání na právo, zastává právní názor, že účastníkem předmětného řízení je podle citovaného ustanovení osoba, jejíž právo k pozemku může být rozhodnutím o umístění stavby přímo dotčeno. Touto osobou je zpravidla přímo mezující soused, avšak nikoliv nutně ve všech případech. Jinak řečeno, pokud v konkrétním případě práva „souseda“ nemohou být rozhodnutím přímo dotčena, není tato osoba účastníkem řízení, a to v zásadě bez ohledu na to, zda se jedná o mezujícího souseda či nikoliv. Ve shodě s citovaným nálezem Ústavního soudu je přitom nutno uvést, že posouzení otázky vymezení šíře a vzdálenosti tzv. sousedních pozemků je vždy věcí individuálních případů, s přihlédnutím k povaze zamýšlených staveb a z ní plynoucích možných nežádoucích dopadů, a to na úrovni rozhodovací praxe stavebních úřadů i v rámci správního soudnictví.

V souzené věci soud na základě shora prezentovaného právního názoru vycházel ze skutečnosti, že se jedná o rozhodnutí o umístění stavby bytového domu (tzn. půjde o stavbu s minimálními nežádoucími dopady na svoje okolí v budoucnu), přičemž tato stavba bude umístěna nikoliv na sousedícím pozemku s pozemkem žalobkyně, nýbrž na pozemku situovaném „přes ulici“. Na sousedícím pozemku budou pouze vedeny některé inženýrské sítě. Za těchto okolností soud neshledal, že citované rozhodnutí o umístění stavby je přímo způsobilé zasáhnout do vlastnického práva žalobkyně k pozemku parc. č. 42. Správní orgány tak postupovaly v rámci zákona, když na základě správního uvážení dospěly k závěru, že žalobkyně není účastníkem předmětného správního řízení, neboť umístění bytového domu nenaruší žádná její práva. Nutno doplnit, že ani samotná žalobkyně nikterak nekonkretizovala, v jakém smyslu plánovaná stavba může zasáhnout do jejích práv, když i v odvolání ze dne 16. 5. 2001 toliko uvedla, že umístěním bytového domu v těsné blízkosti pozemků žalobkyně „nelze vyloučit ani stavební zásahy nebo jiné přímé dotčení těchto pozemků.“

K námitkám ohledně plánované výšky novostavby je nutno odkázat na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž je především konstatováno, že výška domu je přizpůsobena

výšce obou sousedních domů, když hřeben nové střechy nedosahuje úrovně spojnice výšek hřebenů střech obou sousedních stávajících domů. Námitku, spatřující dotčení práv žalobkyně potencionálními budoucími spory z důvodu pravidelného zvonění, je nutno označit za pouze spekulativní. Je totiž zapotřebí vycházet z faktu, že proti sousedským imisím způsobeným zvoněním v dané obytné lokalitě se budou moci případně bránit až obyvatelé plánované novostavby a bylo by proto z povahy věci zcela nelogické stávající situaci nazírat tak, že územním rozhodnutím je zasahováno do práva stávajícího vlastníka, spočívajícího v pravidelném zvonění.

Nejvyšší správní soud proto ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že v tomto konkrétním řízení vlastnická ani jiná práva žalobkyně rozhodnutím o umístění stavby dotčena nebyla a že se proto správní orgány nedopustily nezákonnosti, když se žalobkyní nejednaly jako s účastníkem řízení. Proto Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.), přičemž tak učinil se souhlasem účastníků řízení bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

K další argumentaci, obsažené v žalobě, soud konstatuje, že za situace, kdy žalobkyně nebyla účastníkem správního řízení, není dán důvod pro posouzení její opodstatněnosti. Navíc je nutno uvést, že napadené rozhodnutí žalovaného již soud přezkoumal z podnětu žaloby podané E. Hlavínovou, J. Hlavínem a občanským sdružením Přátelé Podolí a rozsudkem ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. 5 A 1/2002, tuto žalobu zamítl jako nedůvodnou. Přitom ze srovnání jednotlivých žalobních bodů je zřejmé, že se prakticky zcela překrývají a protože Nejvyšší správní soud nevidí důvod, pro který by se měl odchýlit od právního posouzení napadeného rozhodnutí tak, jak je provedl v citovaném rozsudku, odkazuje tímto (obiter dictum) pro stručnost na jeho obsah.

Žalobkyně, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému – jak vyplývá ze spisového materiálu-náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. 7. 2004

JUDr. Petr Příhoda, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Iveta Štěpánová